

IHMISARVOA PUOLUSTAMASSA

- Syrjäytymisen ehkäisyn pajahanke
2015-2017 /Ylöjärven seurakunnan
diakoniatiimi

1. Mistä kaikki alkoi?

Ylöjärven seurakunnan diakoniatyön painopisteenä on ollut parina vuotena syrjäytymisen ehkäiseminen, joka on sanotettu näin:

Asiakkuudesta osallisuuteen.

Kun pääsimme Paja-hankkeeseen mukaan, pääsimme myös pureutumaan aiheeseen paremmin. Lähdimme ensimmäisenä tehtävänä antona kartoittamaan yhteisöä, jossa teemme työtä. Seuraavaksi mietimme, mihin suuntaamme tulevaisuudessa. Tiesimme, että tulevaisuudessa tarvitsemme **vapaaehtoisia**.

Otimme tavoitteeksemme **ilon yhdessä tekemisestä** ja päätimme lähteä matkalle matkatovereinamme Keravan, Janakkalan ja Hausjärven diakoniatiiimit sekä asiantuntijajoukot Hiippakunnistamme, Kirkkohallituksesta ja Kirkkopalveluista. Kyseessä oli hanke, jossa sallittuja olivat **kokeilut** ja siihen meitä kehoitettiin. Tuki luvattiin ja toimeen tartuttiin. Ensimmäinen tapaamisemme oli marraskuussa 2015 ja matka alkoi Kirkkohallituksen alakerrasta keskellä urbaanista sykettä.

2. Mitä tapahtui matkan varrella?

Tapasimme toisiamme **Paja-päivissä** Keravalla, Ylöjärvellä, Hausjärvellä ja Janakkalassa. Vuoroin olimme vieraisissa ja esittelimme matkan varrella tapahtunutta. Ylöjärvellä keskityimme **työttömien aktivoimiseen** miettimällä, mitä voisi tehdä seurakuntakeskuksessa muutakin kuin tarjota edullisen ruoan maanantaisin Arkiaterialla klo 12-13.

Seurakuntaan oltiin oltu yhteydessä Työttömien yhdistyksestä, koska se oli aikeissa lopettaa 25-vuotisen toiminnan. Lisäksi me diakoniatiiimissä tiesimme, että joudumme luopumaan nykyisistä toimistotiloistamme ja siirtymään jossain vaiheessa seurakuntakeskukseen. Halusimme mukaamme nykyisen tilan kodikkaan ilmapiiriin ja ilon – ja sen, että seurakuntakeskukseen olisi yhtä helppo tulla ja mennä. **Kuuntelimme** muiden Puuroperjantai-suunnitelmia, **hahmotimme** omaamme. Otimme voimaannuttavia valokuvia ja kuuntelimme vapaaehtoistyön kehittämisideoita pajaseurakuntiemme kumppaneilta yhteisissä päivissämme.

Välillä väsähdimme, annoimme ideoinnin olla ja mennä, lomailimme ja teimme perustyötä koko ajan pienentyneillä resursseilla. Syksyllä 2016 aktivoidumme ja teimme jäməkämpää suunnitelmaa tiedostaen, että hanke on loppusuoralla. Työntekijävaihdoksiakin tapahtui. Ennen joulua päätimme jakaa jouluavustukset eli jouluiset ruokakassit sekä lahjakortteja seurakuntakeskuksessa eikä ahtaissa diakoniatuimiston tiloissa. Keittiöltä saimme jouluiset tarjottavatkin kaikille. Samalla toteutimme kyselyn siinä yhteydessä, koska väkeä/kohderyhmää oli silloin liikkeellä. Aiempi kysely oli toteutettu vastaanotolla syksyllä, mutta vastauksista saatu materiaali oli liian vähäinen. Jouluvastaanotolla **saimme**

vastauksia ja ideoita sekä yhteystietoja niiltä, jotka halusivat lähteä mukaan miettimään toimintaa maanantaipäiville Arkiaterian lisäksi.

Kartoituksen perusteella kutsuimme yhteystietonsa antaneet ja toiminnan kehittämistä kiinnostuneet kahteen **suunnittelupalaveriin**, jossa tutustuttiin toisiimme ja toistemme vahvuuksiin. Tärkeintä oli kuitenkin kuulla, mihin suuntaan menisimme, jotta osallisuus toteutuisi. Jo palaveriin osallistuminen oli osallisuutta. Palavereista tehtiin muistiot ja suunnitelmat keväästä. Toimeentulotuen siirtyminen kaupungin perusturvasta KELAn päätettäväksi toi lisää haasteita toimeentuloasioihin ja arjesta selviytymiseen. **Alensimme Arkiaterian hintaa 1 euroon** ja jo alkuvuodesta oli alettu jakamaan kauppojen hävikkiruokaa Arkiaterian yhteydessä.

Osallisuus alkoi toteutua alakerran takahuoneella, jossa kokoonnuttiin heti Arkiaterian jälkeen **tekemään niitä asioita, joita niin kartoituksessa kuin suunnittelupalavereissakin oli haluttu**. Eniten haluttiin ruoan valmistusta, oppia tekemään ruokaa, syödä yhdessä, tehdä käsitöitä ja puutöitä. Päätimme yhdessä, että alakerran pienessä keittiössä voisi valmistaa iltapäiväkahvin kanssa jotain edullista vaikkapa hävikkiruoasta jalostaen. Arkiateria valmistettiin kuitenkin edelleen isossa keittiössä ja sinne ei saa/ voi mennä emännän lisäksi muita.

Takahuoneella olemme kokoontuneet maanantaisin **neulomaan ja virkkaamaan** sinivalkeisia käsitöitä kuten sukkaa ja hartiahuiveja vietäväksi yli 90-vuotiaille seurakuntalaisille syntymäpäivälahjaksi. Laskiaistapahtumaan ryhmässä tehtiin **talkootyönä** etukäteismateriaalia ja osa teki arpajaisvoitoiksi koruja. Joku on **värittänyt** aikuisten värityskirjakuvia, joku on **opetellut** pitkästä aikaa luomaan silmukoita ja kutomaan kaulahuivia. Puutyöpajassa on tehty jopa **tilaustöinä** Minä-talon palikoita Kirkkohallitukselle ja lisätöitä on tiedossa.

Tärkeäksi on koettu **yhteisöllisyyden tunne ja yhdessä tekemisen ilo ja tunne johonkin kuulumisesta**. Myös se, että voi olla hyödyksi jotenkin. Samoin yhdessä herkkuttelu päiväkahvin aikaan sekä hyvä palaute herkkujen tekijälle ja uudet vinkit osallistujille. Työntekijöiden rooli on ollut **sparraaminen ja mahdollistaminen**. Ollaan ensin oltu koko tiimillä mukana ja vähitellen yksi työntekijä on ollut mukana tai käynyt päiväkahvin aikaan.

3. Mihin lopulta päädyttiin?

Samanaikaisesti on **Viljakkalassa** jaettu hävikkiruokaa ja Paja-hankkeessa löytynyt ruokamestari (entinen ravintolayrittäjä) on alkanut jalostamaan hävikkiruoosta erilaisia aterioita. Koeponnistukset on tehty ja nyt on varattu torstaipäivät vuoden loppuun asti tällaiselle toiminnalle. Seurakuntakodin keittiöllä valmistetaan siis ruoka ja sitä voi tulla syömään vapaaehtoista maksua vastaan tai ottaa mukaan kotiin. Terveystarkastaja on käynyt ja toiminnasta on tehty tarkastuspöytäkirja ja omavalvontasuunnitelma. Ohjeistuksia ja rajoja on kuitenkin luotava vielä, jotta toiminta jatkuu onnistuneesti. Toistaiseksi takahuoneen pajailu jatkuu edellä mainitusti.

Olemme kiinnostuneita **Yhteinen keittiö-hankkeesta**, josta on oltu alustavasti yhteydessä Kirkkohallitukseen. Pilottiseurakunnaksi emme ole päässeet, mutta tulevaisuudessa olemme kiinnostuneita mallintamisesta. Olemme käyneet katsomassa Ylöjärven vanhan poliisiaseman tiloja ja puhuneet siitä kirkkoherralle. Tilat olisivat vallan mainiot Yhteiselle keittiölle ja Olohuoneelle ruoanvalmistuskeittiöineen. Lisäksi siellä olisi tiloja kirpputoritoiminnalle, kierrätykselle sekä käsityönurkkaukselle. Kaupungin johtavalle sosiaalityöntekijälle sekä Työttömien yhdistys Voimavaran puheenjohtajalle on tilasta puhuttu **yhteistyötarkoituksessa**. Olisi hyvä koota kaupungin ja seurakunnan toimijat yhteen.

Ylöjärven seurakunnassa ollaan käynnistämässä uuteen muotoon vapaaehtoistyötä, josta on tehty strategia ja joka on nyt lausuntokierroksella johtokunnissa ja kaikilla työntekijöillä. Diakoniatyössä meidän tulee pitää esillä sitä, että Paja-hankkeen aikana löytyneet ihmiset ovat myös voimavara vapaaehtoistyössä – siellä löytyy monen eri alan osaajia. Moni asia jää suunnitellun asteelle ja keskeneräiseksi pajailussamme. Montaa asiaa olemme kuitenkin ajatelleet uudella tavalla.

Matkan varrelta

”En ole moneen päivään puhunut kenenkään kanssa – tuntuu siksi kivalta olla täällä”, sanoi yksi ryhmään tulijoista.

Hän sanoi sen ääneen, kaikille ja se tuntui yhtä aikaa sekä hyvältä että pahalta.

Kaksi kuukautta myöhemmin tämä sama mies oli muuttunut mies. Hän löysi ryhmästä rakkauden ja kihlautui.

”... mutta suurin niistä on rakkaus.”